

1922 mezi stranami byla uzavřena, porušila žalobkyně, prodávši pozemek bez ohledu na tuto smlouvu, smlouvu tu a jest dle § 1295 obč. zák. práva ze škody žalovaným z porušení toho vzešlé.

Čís. 1894.

Otázka, v jaké měně dlužno vyplácti kupony železničních prioritních dluhopisů, týká se práva, společného všem držitelům priorit (§ 9 zákona ze dne 24. dubna 1874, čís. 49 ř. zák.).

(Rozh. ze dne 4. října 1922, R I 951/22.)

Žádosti Dra P-a, by ustanoven byl společný opatrovník k zajištění ohrožených práv držitelu dílčích dluhopisů dráhy Liberec—Tannwald vzhledem k tomu, že dojde k rozepřímu o to, v jaké měně jest kupony vyplácti, sborový soud první stolice vyhověl. Rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Rekursu nelze upřít oprávněnosti. Dle § 1 zákona ze dne 24. dubna 1874, čís. 49 ř. zák. jest pro držitele dílčích dluhopisu ustanoviti společného opatrovníka ve všech případech, ve kterých by práva těchto držitelů nedostatkem společného opatrovníka byla ohrožena nebo práva jiného ve svém chodu byla stavena. Dle § 9 cit. zákona v záležitostech, které se týkají společných práv držitelů dílčích dluhopisů, nemohou jednotliví držitelé svá práva samostatně uplatňovati. Předpokladů dle těchto zákonných předpisů pro ustanovení společného opatrovníka tu není. Dle vyhlášky Liberecko-tannwaldské akciové společnosti uveřejněné v úředním listě ze dne 15. ledna 1922 bude společnost kupony prioritních dluhopisů I.—III. emise před 1. lednem 1922 tedy za dobu od 1. července 1919 do 1. července 1921, jakož i vylosované dluhopisy před 1. lednem 1922 vyplácti v rakouských korunách Länderbankou ve Vídni, kdež akciová společnost před 11. říjnem 1921 měla sídlo. Navrhovatel jako držitel priorit, tedy kuponů od 1. července 1919 do 1. července 1921 splatných, žádá ustanovení společného opatrovníka z duvodu, že podnik společnosti jest skoro úplně na území republiky Československé, že priority na něm jsou hypotekárně zajištěny a jejich kupony vždy filiálkami rakouské Länderbanky v Československé republice byly vyplaceny, že tedy společnost jest povinna zaplatiti kupony ty a vylosované obligace v korunách československých. Navrhovatel ani netvrdí, že je držitelem vylosovaných obligací, a jedná se mu tedy o zaplacení splatných kuponů z jeho priorit v měně československé. V případě vyplacení kuponu úrokového nejedná se však o záležitost, týkající se práva, společného všem držitelům, a může právo své navrhovatel samostatně uplatňovati. Splatné kupony z priorit náležejí proti jich vydání, tedy každému jich majiteli, zaplatiti. Nárok na jejich zaplacení není podmíněn držením priorit, zažalování úrokové pohledávky nepatří tedy k oněm záležitostem, které se týkají společných práv držitelu priorit, a jež by náleželo vyřídit společným opatrovníkem.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem soudu rekursního, že v této věci, v níž rozhodnouti se má, zda kupony prioritních dluhopisů Liberecko-Jablo-

necko-Tannwaldské dráhy před 1. lednem 1922 vyplácti jest v korunách československých či v korunách rakouských, nejde o záležitost, týkající se práva, společného všem držitelům priorit. Nepřípadně přikládá se v usnesení tom význam tomu, že nárok na výplatu kuponu není vázán na držbu dotyčné priority, a usuzuje se z toho, že nárok na výplatu kuponu může býti samostatně uplatněn každým držitelem kuponu. Okolnost ta nemění ničeho na podstatě věci; nárok na výplatu kuponových úroků jest nárokem, který plyne z hlavní pohledávky, z pohledávky dotyčným dílčím dluhopisem založené, a držitel kuponu, jenž není zároveň majitelem dluhopisu, vykonává tím, že kupon k výplatě předkládá, jen právo, vlastníkem dluhopisu na něho převedené odevzdáním kuponu. Otázka, zda, v které sazbě úrokové a v které měně kupony vyplácti jest, dotýká se přímo a podstatně hlavní pohledávky samé, i její hodnoty a jest záležitostí dotýkající se práva společného všem vlastníkům dílčích dluhopisů, které dle § 9 zákona ze dne 24. dubna 1874, čís. 49 ř. zák. nemůže býti uplatňováno jednotlivými držiteli těchto dluhopisů. Pro pojem »společných práv« jest zpětným úsudkem směřodatným předpis odstavce třetího cit. ř. dle něhož v záležitostech, které vznikají ze zvláštního, mezi jednotlivým držitelem dílčích dluhopisů a povinným nastavšího poměru, jest k samostatnému uplatnění oprávněn dotyčný držitel dluhopisu, kdežto ostatní práva, která přísluší všem majitelům těchto dluhopisů, rovně a stejně plynou z vlastnictví těchto dluhopisů, mají býti uplatňována jen ve společném zastoupení těchto majitelů opatrovníkem, kterého dle § 1 cit. zákona zříditi jest. Nebylo by zajisté právně nemožné, aby si každý majitel dluhopisu neuplatnil své právo sám, ježto však jde o úplně rovná a stejná práva všem majitelům společně příslušející, jest v zájmu bezpečného, jednotného a účinného rozhodnutí sporné věci a také i účelem zákona, aby se uplatnění těchto práv nedělo v různých sporech jednotlivých majitelů, nýbrž, aby se tak stalo jednotným postupem veškerenstva, zastoupeného opatrovníkem. Jde tedy o právní společenství, v němž nevystupují však individuálně jednotliví oprávnění, nýbrž ve společném zastoupení jich opatrovník pro ně zřízený.

Čís. 1895.

Prodej ve smyslu čl. 343 obch. zák. dlužno z pravidla předsevzítí v místě, kde zboží jest. Výjimečně lze jej však provést i na místě jiném (na plodinové burse).

(Rozh. ze dne 4. října 1922, Rv I 413/22.)

Žalovaný objednal od žalobce 100 žoků rýže po 12.20 Kč za 1 kg k dojití počátkem listopadu 1920. Vagon rýže došel do Děčína dne 14. listopadu 1920 a byl zaslán k příkazu žalované firmy do Roudnice, kam došel dne 19. listopadu 1920. Žalovaná přijetí odmítla pro opožděné dojití, načež žalobce, poskytnuv žalované dodatečnou lhůtu do 26. listopadu 1920, pohrozil prodejem zboží dle čl. 343 obch. zák. Ježto žalovaná přes to zboží nepřevzala, prodal je žalobce dne 7. prosince 1920 dohodcem na pražské plodinové burse po 11.20 Kč za 1 kg, zpraviv o tom dříve žalovanou. Žalobu o náhradu rozdílu mezi cenou umluvenou a ce-